



NORGES HØYESTERETT

Den 22. april 2025 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Ringnes, Bergh og Thyness i

HR-2025-714-U, (sak nr. 25-042307STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Johannes Sundet)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens domfellelse for mishandling i nære relasjoner, voldtekt og dyremishandling.
- (2) A ble 12. desember 2023 tiltalt for mishandling i nære relasjoner overfor fem ulike fornærmede (post I og II), voldtekt (post III) og dyremishandling (post IV).
- (3) Tiltalebeslutningen er gjengitt i lagmannsrettens dom på side 2–4.
- (4) Buskerud tingrett avsa 14. mai 2024 dom hvor A ble frifunnet for tiltalen post III og IV. Han ble dømt i henhold til de øvrige tiltalepostene til fengsel i 2 år og 2 måneder. Han ble også dømt til å betale oppreisningserstatning til alle de fem fornærmede.
- (5) Både tiltalte og påtalemyndigheten anket dommen.
- (6) Ved Borgarting lagmannsretts beslutning 2. juli 2024 ble begge ankene henvist til ankeforhandling.
- (7) Borgarting lagmannsrett avsa 3. februar 2025 dom hvor A ble dømt i henhold til tiltalen til fengsel i 7 år og 6 måneder. Han ble også dømt til å betale oppreisningserstatning til alle de fem fornærmede.
- (8) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen, saksbehandlingen og straffutmålingen. Anken berører alle de fire tiltalepostene. Det er også krevd ny behandling av alle de fem sivile kravene om oppreisningserstatning. Det er i korte trekk anført:
- (9) Lagmannsrettens begrunnelse viser at den ikke i tilstrekkelig grad har lagt til grunn at påtalemyndigheten har bevisbyrden, og at rimelig tvil skal komme tiltalte til gode. Det

foreligger lovanvendelsesfeil ved at lagmannsretten ikke har anvendt straffeloven § 282 og straffeloven § 292, jf. § 291 riktig. Lagmannsretten har også begått saksbehandlingsfeil ved gjennomføringen av ankeforhandlingen. Videre er straffutmålingen for streng, og nivået på de tilkjente oppreisningserstatningene er for høye.

- (10) *Påtalemyndigheten* har inngitt merknader til anken. Det er i korte trekk anført:
- (11) Anken gjelder ikke spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, og det er heller ikke av andre grunner særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett. Videre kan anken over tiltalen post III og IV klart ikke føre frem. Anken bør derfor nektes fremmet.
- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at en anke over straffedom i utgangspunktet ikke kan fremmes uten samtykke fra ankeutvalget. Samtykke skal bare gis når anken reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første og andre punktum.
- (13) A ble i tingretten frifunnet for tiltalen post III om voldtekt og post IV om dyremishandling, men domfelt for disse tiltalepostene i lagmannsretten. Han har dermed ankerett til Høyesterett for disse forholdene, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Anken over tiltalen post III og IV kan derfor bare nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem. En eventuell ankenektelse må begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (14) Det er utmålt en samlet straff der tiltalepost III og IV inngår. Ankeretten omfatter derfor også den samlede reaksjonsfastsettelsen, jf. blant annet HR-2021-2207-U avsnitt 18. Ved vurderingen av om anken kan nektes fremmet, får straffeprosessloven § 344 anvendelse. Det innebærer at anken over straffutmålingen bare kan nektes fremmet dersom det er klart at det ikke er noe åpenbart misforhold mellom den utmålte straffen og de straffbare handlingene, jf. HR-2016-1803-A avsnitt 17–18 med videre henvisninger.
- (15) Når det gjelder post III, er det for det første anført at lagmannsretten ikke har anvendt det strafferettslige beviskravet på riktig måte. Ankeutvalget kan ikke se at det foreligger noen feil i denne sammenheng. Innledningsvis i dommen har lagmannsretten gitt en riktig beskrivelse av beviskravet. Rettens drøftelse av skyldspørsmålet under post III er grundig, og det er ingen holdepunkter for at beviskravet er uriktig anvendt. Det som anføres i støtteskrivet, har i stor grad preg av angrep på lagmannsrettens bevisbedømmelse, som Høyesterett ikke kan prøve.
- (16) Det er videre gjort gjeldende at domfellelsen for voldtekt bygger på en uriktig anvendelse av begrepet «vold» i straffeloven § 291 bokstav a. Lagmannsretten uttaler i dommen:

«Tiltaltes maktbruk besto i at han dyttet Bs bein bakover og holdt henne fast med sin kroppsvekt til tross for at hun protesterte verbalt. Begrepet ‘vold’ i straffeloven § 291 omfatter enhver maktanvendelse mot fornærmedes legeme som utføres med det forsett å overvinne en motstand, og det kan ikke oppstilles noe vilkår om at volden må ha gjort den fornærmede ute av stand til å forsvare seg, se HR-2019-2169-U avsnitt 48.»
- (17) Dette er riktig lovanvendelse.
- (18) Det som er anført i støtteskrivet knyttet til tiltalen post IV om dyremishandling, fremstår i stor grad som angrep på lagmannsrettens bevisbedømmelse. De handlingene som lagmannsretten

har funnet bevist, rammes klart av dyrevelferdsloven § 37 første ledd, jf. § 3. Det er ingen holdepunkter for at lagmannsretten har anvendt et uriktig beviskrav.

- (19) Som generelt angrep på lagmannsrettens dom er det gjort gjeldende at lagmannsrettens styring av ankeforhandlingen knyttet til gjennomføring av forklaringer fra tiltalte svekket hans mulighet til kontradiksjon. Ankeutvalget kan ikke se at det anført forhold som går ut over en alminnelig prosessledelse fra rettens side. Det foreligger ingen saksbehandlingsfeil.
- (20) Lagmannsrettens straffutmåling bygger på en grundig drøftelse med henvisninger til relevant praksis fra Høyesterett. Det er ikke noe åpenbart misforhold mellom den utmålte straffen og de straffbare handlingene, jf. straffeprosessloven § 344.
- (21) Høyesteretts ankeutvalg finner det på denne bakgrunn enstemmig klart at anken over postene III og IV ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum. Det samme gjelder for anken over straffutmålingen. Ettersom ankeutvalget enstemmig også finner at anken ikke gjelder spørsmål som har betydning utenfor den foreliggende sak, og at det heller ikke av andre grunner er særlig viktig å få saken prøvd i Høyesterett, gis det ikke samtykke til ankebehandling, jf. § 323 første ledd andre punktum.
- (22) For anken over tiltalen post I og II har tiltalte ikke ankerett. Disse delene av anken må vurderes etter straffeprosessloven § 323 første ledd første og andre punktum. Ankeutvalget finner enstemmig at det ikke er tilstrekkelig grunn til at disse delene av anken blir fremmet for Høyesterett.

S L U T N I N G

Anken over straffedommen nektes fremmet.

Espen Bergh
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)